

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький університет сільського господарства, м. Нітра, Словаччина,
Полоцький державний університет, Білорусь,
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН,
Білоцерківська дослідно-селекційна станція ІБКіЦБ НААН
Інститут картоплярства НААН

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної
науково-практичної конференції**

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**присвячена видатним вченим
Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі та 100-річчю з часу заснування Агробіо-технологічного (Агрономічного) факультету**

4-5 березня 2021 року

**Біла Церква
2021**

Таким чином, енергетичним аналізом встановлено, що прихід енергії несуттєво в межах 1,2-4,0% коливався за сортовим складом. Найбільші значення цього показника одержали за норми висіву 5 млн шт./га та обробці насіння перед сівбою препаратом Квадростим. Енергетичні витрати слабо змінювались за сортовим складом та нормами висіву, а мінімальна енергоемність 1 тонни зерна пшениці озимої твердої були у сорту Крейсер за норми 5 млн шт./га, що перевищувало інші варіанти на 6,1-14,9%. Найменшим приріст енергії склав 33,8 ГДж/га і виявився за обробки насіння регуляторами росту Нертус ПлантаРег та Квадростим. Коефіцієнт енергетичної ефективності був найбільшим – на рівні 3,18-3,27 у сортів Кассіопея та Крейсер за норми висіву 5 млн шт./га та обробкою насіння регулятором росту Квадростим.

Список літератури

1. Жученко А. А., Казанцев Э. Ф., Афанасьев В. Н. Энергетический анализ в сельском хозяйстве. Кишинев: Штиинца, 1983. 82 с.
2. Тараріко Ю. О. Системи біоенергетичного аграрного виробництва. Київ: ДІА, 2009. 16 с.
3. Ушкаренко В. О., Вожегова Р. А., Голобородько С. П., Коковіхін С. В. Методика польового дослідження (Зрошуване землеробство): навч. посіб. Херсон: Грінь Д. С., 2014. 448 с.

УДК 635.621:631.5(477.7)

Карашук Г.В., канд. с.-г. наук, доцент

Ільчук В.Т., здобувач ступеня доктора філософії

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ВПЛИВ АГРОТЕХНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ ГРАБУЗА СТОЛОВОГО В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

У статті представлено результати досліджень щодо вивчення впливу доз мінеральних добрив та ширини міжрядь на урожайність плодів сортів гарбуза столового. Дослідження проводили упродовж 2017-2019 рр. на темно-каштановому слабосолонцюватому ґрунті. До схеми дослідження входили наступні фактори та їх варіанти: сорти Яніна, Доля, Родзинка; ширина міжрядь: 70 см, 140 см, 210 см; дози добрив: без добрив, N₃₀P₃₀, N₆₀P₆₀, N₉₀P₉₀. Забезпечення сталого рівня урожайності плодів гарбуза столового на Півдні України досягається шляхом вирощування сортів Доля і Родзинка з шириною міжрядь 140 см на фоні внесення N₆₀P₆₀. Установлено, що застосування даних технологічних прийомів забезпечує одержання врожайності плодів на рівні 25-30 т/га.

Ключові слова: гарбуз столовий, сорти, ширина міжрядь, дози добрив, урожайність.

Проблема вибору сортів столового гарбуза для переробки являється дуже актуальною. При цьому, важливе значення належить технологічним властивостям гарбуза, які оцінюють за масою і формою плоду, товщиною і кольором шкірки і м'якушу, а також харчовими властивостями – кількістю сухих речовин, цукристістю, вмістом вітамінів та ін. Не менш важливе значення має питання удосконалення агротехніки вирощування гарбуза, що певним чином впливає на формування показників якості його плодів [1].

Вирішальний вплив на формування високого рівня врожаю баштанних культур серед агротехнічних заходів мають схема посіву і площа живлення. Баштанні культури, як світлолюбні рослини, формують високий урожай тільки за оптимальної площі живлення і густоти, достатньої їх освітленості і на удобреному полі. Вони дуже швидко реагують на зміни площі живлення рослин, забезпечення вологою і поживними речовинами.

Правильне застосування добрив під баштанні культури сприяє значному підвищенню врожаю, прискорює дозрівання плодів, а також поліпшує їх показники якості в усіх ґрунтово-кліматичних зонах країни [2].

Польові дослідження проводили згідно методик дослідної справи [3] упродовж 2017-2019 рр. в умовах ТОВ ТД «Долинское» Чаплинського району Херсонської області. Дослід трьохфакторний: фактор А – сорти: 1) Яніна; 2) Доля; 3) Родзинка; фактор В – ширина міжрядь: 1) 70 см; 2) 140 см; 3) 210 см; фактор С – дози добрив: 1) без добрив; 2) N₃₀P₃₀, 3) N₆₀P₆₀, 4) N₉₀P₉₀.

Повторність досліду – чотириразова. Ґрунт дослідних ділянок – темно-каштановий слабосо-лонцюватий. Агротехніка проведення дослідів була загальноприйнятою для зони південного Степу України, окрім факторів, що досліджувались.

Метеорологічні умови в роки проведення досліджень достатньою мірою відобразили кліматичну характеристику Південного Степу України, що дозволило одержати достовірні експериментальні дані, сформувані висновки і надати рекомендації виробництву для даних ґрунтово-кліматичних умов.

Результатами наших дослідів встановлено, що у середньому за 2017–2019 рр. урожайність плодів столового гарбуза склала для сорту Доля 16,1–26,7 т/га залежно від ширини міжрядь та фону живлення рослин. Сорт Яніна сформував урожайність на 6–20 % нижче залежно від досліджуваних факторів, порівняно із сортом Доля.

Найвищою урожайність плодів була у сорту Родзинка і склала 19,2–30,3 т/га залежно від дози добрив та ширини міжрядь, що на 2,9–4,1 т/га вище за сорт Доля і на 5,1–5,9 т/га за сорт Яніна.

Отримані дані досліджень свідчать, що найвищий урожай плодів гарбуза столового формується за ширини міжрядь 140 см і складає у середньому за три роки у сорту Яніна 15,5–25,2, Доля – 17,3–26,7, Родзинка – 21,0–30,3 т/га залежно від дози добрив.

При сівбі з шириною міжрядь 70 см урожайність плодів знижувалась для сорту Яніна на 2,1–3,9, Доля – 1,2–3,0, Родзинка – 1,8–3,2 т/га, а при ширині міжрядь 210 см – на 0,8–1,2, 0,7–1,6 та 0,5–1,3 т/га відповідно.

Застосування мінеральних добрив дозою $N_{60}P_{60}$ сприяло збільшенню урожайності плодів гарбуза столового, порівняно з варіантом без добрив, у середньому за три роки у сорту Яніна на 51–59, Доля – 40–55, Родзинка – 36–42%. Зменшення дози добрив до $N_{30}P_{30}$ призвело до зниження урожайності плодів гарбуза столового на 18–20, 13–17, 14–16 % відповідно.

Слід зазначити, що за збільшення доз внесення добрив з $N_{60}P_{60}$ до $N_{90}P_{90}$ отримали незначне підвищення врожаю на рівні – сорт Яніна 20,2–23,7 і 21,3–25,2, Доля – 22,5–25,3 і 23,7–26,7, Родзинка – 26,1–29,2 і 27,1–30,3 т/га відповідно.

Таким чином, при вирощуванні гарбуза столового в умовах Півдня України для формування врожаю плодів на рівні 25–30 т/га рекомендується висівати високоврожайні сорти Доля та Родзинка з шириною міжрядь 140 см на фоні внесення $N_{60}P_{60}$.

Список літератури

1. Войтович П. С., Семен О. Т. Вплив курсового прийому екологічно безпечної продукції плодів гарбуза мускатного на стан здоров'я людей. Чисте місто. Чиста ріка. Чиста планета: збірник матеріалів форуму. Херсон: ХТПП, 2012. С. 398-405.
2. Лихацький В. І. Баштанництво. Київ. 2002. С.79-84.
3. Ушкаренко В. О., Вожегова Р. А., Голобородько С. П., Коковіхін С. В. Методика польового досліду (Зрошуване землеробство): навч. посіб. Херсон: Грінь Д. С., 2014. 448 с.

УДК 633.62: 620.952

Ганженко О.М., кандидат техн. наук, с. н. с.,
Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН

ЕНЕРГЕТИЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРГО ЦУКРОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ ЗБИРАННЯ УРОЖАЮ В ЦЕНТРАЛЬНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Впродовж 2016-2020 рр. в умовах центральної частини Лісостепу України (Білоцерківська ДСС ІБКіЦБ НААН) вивчали продуктивність сорго цукрового як сировини для виробництва біопалива за різних строків збирання зеленої біомаси. Встановлено, що найбільший вихід біогазу (до 26,6 тис.м³/га), біоетанолу (5,02 т/га) та твердого біопалива (41,7 т/га) отримано з біомаси сорго цукрового гібрида 'Довіста' за збирання біомаси у I декаді жовтня.

Ключові слова: сорго цукрове, біопаливо, цукристість соку, зелена біомаса, біогаз.

Рарок А. В., Рарок В.А. Агроекологічні особливості формування врожаю гречки.....	151
Мазец Ж.Э., Казак Э.К., Мацко Д.И., Сергель Л.А. Электромагнитное излучение как фактор повышения устойчивости растений.....	153
Стасів О.Ф., Оліфір Ю.М. Урожайність кукурудзи залежно від різних систем удобрення та вапнування.....	156
Федорук Ю.В., Покотило І.А., Горновська С.В. Якість бульб картоплі залежно від умов вирощування.....	158
Клименко І. І., Довбаш Н. І., Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І. Вплив біопрепаратів на інтенсивність біологічного поглинання цинку, свинцю, кадмію фітоценозом кукурудзи в умовах забруднення ґрунту поллютантами.....	159
Панченко Т.В., Лозінська Т.П., Панченко М.Т., Устинова Г.Л. Особливості проростання насіння пшениці озимої сорту золотоколоса залежно від норми висіву в умовах центрального Лісостепу України.....	161
Кіщак О.А., Барабаш Л.О. Економічна ефективність вирощування перспективних сортів та гібридних форм сливи.....	164
Радченко О.Д. Державна підтримка розвитку картоплярства.....	165
Тернавський А.Г., Воробйова Н.В., Назаренко Ю.А. Вплив частоти збирання плодів шпалерного огірка на величину раннього урожаю та економічну ефективність вирощування в умовах Лісостепу України.....	168
Каращук Г.В., Федоненко Г.Ю. Енергетична ефективність вирощування пшениці озимої твердої на півдні України залежно від технологічних прийомів.....	170
Каращук Г.В., Ільчук В.Т. Вплив агротехнічних прийомів вирощування на урожайність грабуза столового в умовах півдня України.....	173
Ганженко О.М. Енергетична продуктивність сорго цукрового залежно від строків збирання урожаю в центральному Лісостепу України.....	174
Медведєва Т. В. Натальчук Т. А., Яремко Н.О., Удовиченко К.М. Особливості отримання асептичної культури підщеп груші.....	177
Безвіконний П. В., М'ялковський Р. О. Ефективність гербіцидів при вирощуванні картоплі в умовах правобережного Лісостепу України.....	179
Самець Н.П., Грищевич Ю.С., Білінська О.М. Умови тепла і зволоження в осінній період та продуктивність пшениці озимої різних строків сівби.....	181
Заболотний О.І., Заболотна А.В. Динаміка росту рослин кукурудзи за передпосівної обробки насіння регуляторами росту рослин.....	182
Бобось І.М. Ефективність використання препарату Бактрілон-А на продуктивність буряка столового.....	184
Грабовський М.Б., Козак Л.А., Павліченко К.В. Зміна фотосинтетичних показників посівів кукурудзи під впливом макро і мікро добрив.....	187
Бондаренко К.О., Косенко Н.П. Продуктивність промислових сортів томата залежно від режимів краплинного зрошення на півдні України.....	189
Правдива Л.А. Вплив способів сівби насіння сорго зернового на енергетичну продуктивність культури.....	191
Різак М.Ю., Лавренко О.С. Розвиток технологій вирощування екологічних барвників.....	192
Федорова Т. Ю., Яковенко Р. В. Ростові показники груші залежно від ґрунтового удобрення та позакореневого підживлення.....	196
Міхєєв В. Г., Міхєєва О. О. Кореляційна залежність між вмістом білку в зерні та погодними умовами.....	197
Дем'янюк О.С., Шерстобосва О.В., Гуменюк І.І., Левішко А.С. Ефективність формування і функціонування симбіотичних систем сої за умов обробки гербіцидом при інокуляції різними штамми ризобій.....	199